

A photograph of three women of different ages smiling and holding hands. The woman on the left has blonde hair and is wearing a black jacket. The woman in the middle has grey hair, wears glasses, and a black jacket over a white turtleneck. The woman on the right has dark hair and is wearing a brown jacket with a red scarf. They are outdoors with trees in the background.

**Gripende om
oppvekst, savn
og skam**

Vi ble født i dypeste hemmelighet

Christin Holm, Liv Irene Halden og Unni Nordberg deler samme skjebne. De ble alle født i skjul og forlatt av sine mødre...

NU-reportasje:

Tekst: Knut Hovind

Foto: Knut Hovind

Vi er født i samme hus og sikkert også i samme seng. Vi kom til verden med bare noen måneders mellomrom. Våre mødre fødte oss – og ga oss bort. Vi deler felles skjebne. Derfor er det blitt helt spesielle og sterke bånd mellom oss!

Christin Holm (56), Liv Irene Halden (55) og Unni Nordberg (55) kom alle tre til verden i jordmor Magnhild Lunders private fødestue på det lille tettstedet Mysen i Østfold. Deres mødre var kommet i «uløkk» og måtte føde barnet de bar på – langt hjemmefra og i dypeste hemmelighet. De fikk knapt høre barnet sitt skrike for aller første gang, før det ble tatt fra dem. Få dager etter ble barnet gitt videre til adopsjon.

Tomt rom inni deg

– Å ha en skjebne som vår er tøff å leve med. Å bli «avvist» av biologisk mor, for så å vokse opp i en adoptivfamilie, gjør noe med deg og personligheten din. Det er som å vokse opp med et evig savn; et savn du ikke helt vet hva er... Det er som om du har et rom inni deg som alltid er tomt. Jeg tror ingen andre kan sette seg inn i situasjonen vår. Derfor er det så flott at vi har møtt hverandre og er blitt nære venner, sier Liv Irene, mens Christin og Unni nikker enig.

De tre kvinnene ble først kjent nå nylig. Det skjedde da Liv Irene fortalte sin historie i Norsk Ukeblad i fjor høst.

– Da jeg leste reportasjen om henne, var det som å lese om meg selv. Det gjorde så utrolig godt å føle at man ikke var alene i verden, sier Unni, som kontaktet Liv Irene umiddelbart etterpå.

– Det underlige er at vi nærmest har levd like i nærheten av hverandre i alle år – uten å ha visst om hverandre. Vi er født på Mysen med bare noen måneders mellomrom, har vokst opp i hvert vårt adoptivhjem i Bærum og Asker, mens vi som voksne har

Foto: Tor.T. Gulliksrud

SVANGERE
får opphold mot arb. eller bet. Hjelp til adopsjon.
Jordmor Lunder, Mysen st.
Telefon 1954.

◀ **JORDMOR:** Magnhild Lunder drev som privatpraktiserende jordmor i annen etasje i sin egen bolig på Mysen – og annonserte hyppig i ukebladet Alle Kvinner der hun tilbød sine tjenester. (Foto: Fra boken «Mødre uten barn»)

Jordmoren på Mysen

Å havne «i uløkk» – å bli gravid uten å være gift – var inntil 1960 forbundet med den dypeste skam her i landet. Unge jenter som kom i den ulykkelige situasjonen, var ofte nødt til å reise mange mil hjemmefra for å føde barnet i skjul – for så å gi det fra seg rett etter fødselen. Mange av dem så aldri sitt barn igjen.

I årene før og etter krigen var det flere jordmødre rundt

om i landet som tok imot gravide, enslige kvinner. Flere av jordmødrene annonserte i ukepressen der de tilbød sine tjenester. En av de mest aktive var jordmor Magnhild Lunder som i årene mellom 1931 og 1957 tok imot rundt 450 barn i sitt private hjem i Gamleveien på det lille tettstedet Mysen i Østfold. Tre av disse 450 barna var altså Christin, Liv Irene og Unni.

bodd henholdsvis i Hemsedal og Gol, bare knappe tre mil fra hverandre, konstaterer Liv Irene.

Best å vite

Både Liv Irene og Unni har et hav av motstridende følelser i forhold til sine biologiske mødre.

– Vi synes synd på dem, samtidig som vi føler oss avvist og glemt. Vi føler bitterhet og en form for sinne, sier de to.

Christin deler ikke *det* synet:

– Jo, jeg ble også gitt bort og «avvist» av min biologiske mor. Likevel er jeg glad og takknemlig for det valget hun gjorde. Jeg vet at det livet jeg fikk, ble så uendelig mye bedre enn det livet jeg kunne ha fått.

Både Christin og Unni møtte sine mødre like etter at de ble myndige. Det ble et møte på godt og ondt for dem begge. Liv Irene, derimot, fikk vite sin mors navn som 20-åring, men tok først kontakt via brev 22 år senere. Ni år senere døde moren, uten at de møtte hverandre.

– Jeg tror alle, innerst inne, ønsker visshet og kunnskap om sin opprinnelse og sine røtter. Det ligger dypt i alle mennesker. Og selv om svarene kan være tøffe, er det likevel best å vite, sier Liv Irene.

Christin og Unni sier seg helt enige. ■■■

knut.hovind@hm-media.no

VENNSKAP: – Vi har opplevd akkurat det samme, og det skaper helt spesielle bånd mellom oss, mener Christin, Liv Irene og Unni.

Les deres gripende historie ▶

Navn: Liv Irene Halden
Alder: 55 år
Bosted: Gol
Stilling: Jobbet i bank – i dag uføretrygdet
Fødselsdato: 21. november 1952
Fødested: På den «hemmelige» fødestuen til jordmor Lunder på Mysen

Foto: Privat

LIV IRENES historie:

– Mamma var 29 år og altså en godt voksen kvinne da hun fødte meg på Mysen. Hun hadde reist langt; fra Bjerkvik i Nordland, til Mysen. Med seg på ferden hadde hun sin syv år gamle sønn, altså min bror.

To dager etter fødselen ble jeg adoptert av et par som bodde i Bærum utenfor Oslo. De to ble skilt like etterpå, og en ny mann ble samboer med min adopsjonsmor. De var begge alkoholikere, så slåsning, fyll og spetakkel var en del av hverdagen gjennom hele oppveksten min. Ofte fikk jeg høre at jeg var en «helvetes kvænunge» og «selv ikke mora di ville ha deg».

20 år gammel – i 1972 – fikk jeg vite hvem som var min biologiske mor. Men det gikk mange år før jeg torde ta kontakt. Først i 1994 skrev jeg et brev til henne og fortalte hvem jeg var. Svaret fra henne var skuffende. Vi sendte hverandre noen brev, kanskje ti–12 stykker til sammen, i årene som fulgte, men vi kom ikke

nærmere hverandre og møttes aldri. Hun fortalte aldri noe om seg selv eller omstendighetene rundt min fødsel. Hun døde i 2003, og jeg vet fortsatt blant annet ikke hvem som er min biologiske far.

Hele livet har jeg slitt med dårlig selvtillit, og jeg har alltid vært redd for å bli sint. Det skyldes nok oppveksten min hvor jeg hele tiden måtte være «snill pike».

Fortiden min har jeg holdt hemmelig for de aller fleste. Likevel valgte jeg å fortelle hele min historie med fullt navn og bilde i Norsk Ukeblad i fjor høst. Jeg grudde meg veldig på forhånd, men har aldri angret i ettertid. Det var som å stikke hull på en byll. Nå føler jeg meg mye tryggere på meg selv, og selvtilliten er bedre. Jeg har fått massevis av hyggelige tilbakemeldinger på artikkelen, men foreløpig ingen som kan fortelle meg mer om min fortid, men kanskje det vil skje en dag...

Det aller beste med å stå frem er at jeg har fått nye venninner, som Christin og Unni...

CHRISTINS historie:

«Du kom ikke med storken! Du kom med Bastøferja, du, jenta vår!»

Jeg var ikke gamle jenta da jeg fikk vite at jeg var adoptert. Og det tok jeg egentlig med knusende ro. Jeg hadde nemlig verdens beste adoptivforeldre. De elsket meg over alt på jord, og jeg kunne ikke hatt det bedre. Jeg fikk massevis av kjærlighet, trygghet og omsorg. Av og til har jeg tenkt at det kanskje var mer enn jeg hadde godt av!

Du skjønner, jeg ble nok overbeskyttet – på godt og ondt. Jeg trodde lenge at verden var like idyllisk og god som tilværelsen var hjemme hos oss. Men slik er det jo ikke. Det er nok årsaken til at jeg har gått på noen skikkelige smeller i voksen alder.

Min biologiske mor var 31 år da jeg ble født hos jordmor Lunder på Mysen. Det var mye vanskeligheter i hennes liv som jeg ikke ønsker å gå i detalj på. Men da hun valgte å gi meg bort, tok hun et grusomt – men uselvisk valg. Og for meg: et riktig valg! Jeg har faktisk skrevet et dikt der jeg takker henne for valget hun tok.

Da mine adoptivforeldre fortalte at jeg kom med Bastøferja (som krysset Oslofjor-

den mellom Moss og Horten), er det bokstavelig talt helt korrekt: Jordmor Lunder tok meg ikke bare imot på fødestuen. Hun leverte meg personlig til mine adoptivforeldre da Bastøferja la til land i Horten.

Jeg vet at hun hadde tilbudt dem to guttespedbarn tidligere, men nei, det var en jente de ville ha...

Jeg ble litt ertet på skolen. Kanskje først og fremst fordi de visste at jeg var så høyt elsket – og at jeg var litt bortskjemt i tillegg. Adoptivmoren min var nemlig utdannet i modellsøm og sydde de nydeligste klær til meg gjennom hele oppveksten. Det skapte selvsagt litt misunnelse på skolen. En jente i klassen sa til meg en gang: «Den ordentlige mora di ville ikke ha deg, hun!» Da svarte jeg på rappen: «Foreldrene mine valgte meg, mens dine måtte ta hva de fikk, de!» Jeg aner ikke hvor jeg tok ordene fra, men jeg var imponert over meg selv – og jenta tidde stille etter det!

20 år gammel møtte jeg min biologiske mor for første gang. Lillian het hun. Jeg var blitt advart. «Ikke oppsøk henne!» Men jeg var glad for at jeg gjorde det – og at vi holdt en viss kontakt. Mor var en begavet kvinne, men hadde rotet det til for seg...

Jeg ryddet den lille leilig-

Navn: Christin Holm
Alder: 56 år
Bosted: Horten
Stilling: Teaterpedagog og tekstforfatter for barn – kjent som rollefiguren «Tante Propell»
Fødselsdato: 20. april 1951
Fødested: På den «hemmelige» fødestuen til jordmor Lunder på Mysen

Foto: Privat

heten hennes like etter at hun var gått bort. En nabo av henne møtte meg i døren og sa: «Du må da være datteren til Lillian! Dere er jo prikk like.»

Replikken slo meg helt ut. Jeg måtte sette meg ned på sengen hos mor – og jeg begynte å strigråte. For aller første gang i livet hadde jeg fått høre at jeg lignet på noen...

Selv har jeg ikke barn, noe jeg aldri har ønsket. Det er vanskelig å forklare, men jeg forbinder fødsel med noe smertefullt og vondt. Dess-

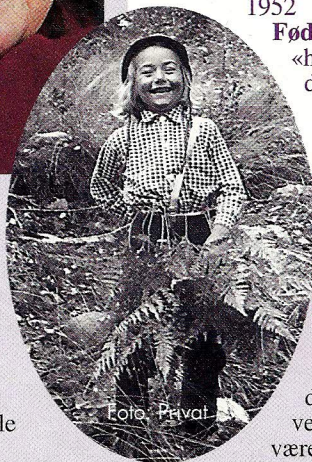
uten opplever jeg det som en voldsom forpliktelse å ha barn, en forpliktelse jeg ikke tror jeg makter å leve opp til.

Men jeg elsker barn. Jeg har arbeidet som teaterpedagog i mange år, skrevet og satt opp stykker for barn fra seksårsalderen og oppover. Det gir meg mye. Men denne kunstneriske nerven delte jeg ikke med mine adoptivforeldre. De var ikke så interessert i teater. Så det talentet stammer nok fra min biologiske familie.

Navn: Unni Nordberg
Alder: 55 år
Bosted: Hemsedal
Stilling: Jobbet i hotell- og restaurantbransjen – i dag uføretrygdet
Fødselsdato: 22. mars 1952

Fødested: På den «hemmelige» fødestuen til jordmor Lunder på Mysen

UNNIS historie:

– Mor var bare 16 år da hun ble gravid med meg. Faren min var 18. De gikk på samme skole og hadde visst vært kjærester en stund. Men da «uhellet» var et faktum, ble det bestemt at mamma skulle sendes til Mysen før folk i bygda kunne se at hun var gravid.

Mor måtte jobbe i flere måneder på en gård på Mysen for å «betale» for fødselen. Jeg vet også at far besøkte henne der en gang. Det endte i en krangel. I krangelens hete hadde visst moren min sagt: «Det er ikke sikkert at det er du som er faren til barnet, skjønner du!»

En måned før hun fylte 17 år, fødte mamma meg hos jordmor Lunder på Mysen. Bare to dager etter ble jeg hentet av mine adoptivforeldre, som bodde i Bærum.

Oppveksten min hos dem ble alt annet enn lykkelig. Adoptivfaren min var psykisk syk og borte fra hjemmet i lange perioder. Adoptivmoren uttrykte fra første stund skuffelse over meg. Til en venninne sa hun, mens jeg var til stede, at hun hadde kjøpt «katta i sekken».

Adoptivmor hadde ønsket seg en søt jente med blå øyne og lyserød sløyfe i håret. Slik hverken var jeg – eller ble jeg. Jeg var derimot en uvøren «guttejente» som likte å spille fotball og klatre i trærne.

Jeg var nok ikke lett å ha med å gjøre. Det skal jeg gladelig innrømme. Som regel var jeg trassig, vrang og sinna.

Men mye av raseriet bunnet i at jeg følte meg uønsket. Jeg kan aldri huske at adoptivmor sa *ett* hyggelig ord til meg. Hele tiden fikk jeg høre at jeg hadde dårlige gener – og at det aldri kom til å bli noe av meg. Det var tungt, og det hviler over

meg fortsatt. Jeg tror jeg aldri er kommet over at jeg ikke var den jenta som adoptivforeldrene mine forventet at jeg skulle være.

Dette har selvsagt preget mye av livet mitt. Følelsen av å være mindreverdige og uønsket har alltid ligget der. Jeg har alltid strevet for å være bra nok, og jeg har hatt gode intensjoner, men det har gitt få resultater. Jeg har gjort en del feil i livet og følt meg ensom og uten tilhørighet.

20 år gammel møtte jeg min biologiske mor for første gang. Hun hadde giftet seg og fått mange barn. Hun aksepterte meg, men det var liksom en «murvegg» mellom oss. Etter en stund ble jeg ivrigere og modigere og ville vite mer om fortiden hennes og omstendighetene rundt min fødsel. Da ble hun sint. Ofte slengte hun på røret når hun hørte at det var meg.

Min biologiske far traff jeg like etter at jeg møtte mor første gang. Han viste litt interesse med en gang, men den dalte fort. Ofte har jeg tenkt at han kanskje var nysgjerrig på om jeg virkelig *var* datteren hans. Den sinte replikken fra mor da hun gikk gravid med meg, hadde han nok ikke glemt... Men noe tvil om farskapet kan det ikke ha vært; jeg var nesten klin lik ham!

I dag bor jeg alene og er uføretrygdet. Jeg har ME – kronisk utmattelsessyndrom. En svensk familie, som er mine naboer, er min «familie» i dag. Vi har mye til felles og har det veldig moro sammen. De tar meg som den jeg er – og synes det er mer enn bra nok. De gir meg ro i sjelen. Tenk, jeg skulle bli over 50 år gammel før jeg opplevde det...

knut.hovind@hm-media.no